

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2012. december 20.)

Spanyolországnak a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 1–6. cikke alkalmazásának a román munkavállalók tekintetében való ideiglenes felfüggesztése meghosszabbítására való felhatalmazásáról

(2012/831/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a Bolgár Köztársaság és Románia csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmányra ⁽¹⁾ és különösen annak 23. cikkére, valamint VII. melléklete „A személyek szabad mozgása” című 1. része 7. pontjának második albekezdésére,

tekintettel Spanyolország 2012. december 13-i kérésére,

mivel:

- (1) Spanyolország már 2009. január 1. óta teljes körűen alkalmazta a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló, 1968. október 15-i 1612/68/EGK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 1–6. cikkét a román állampolgárokra, amikor a spanyol munkaerőpiacon fellépett súlyos zavarra hivatkozva, a Bolgár Köztársaság és Románia csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány (a továbbiakban: 2005-ös csatlakozási okmány) VII. melléklete 1. része 7. pontjának harmadik albekezdése alapján, 2011. július 22-én arról értesítette a Bizottságot, hogy a szóban forgó napon a román munkavállalók esetében a munkaerőpiachoz való hozzáférésre vonatkozó korlátozások újbóli bevezetése mellett döntött. Az 1612/68/EGK rendeletet egységes szerkezetbe foglalta és felváltotta a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽³⁾, amely 2011. június 16-án lépett hatályba.
- (2) Spanyolország 2011. július 28-án a 2005-ös csatlakozási okmány VII. melléklete 1. része 7. pontjának második albekezdése alapján arra kérte a Bizottságot, hogy mondja ki a román munkavállalók esetében a 492/2011/EU rendelet 1–6. cikke alkalmazásának teljes körű felfüggesztését Spanyolország teljes területére és a munkaerőpiac valamennyi ágazatára vonatkozóan, amire válaszul a Bizottság a 2011/503/EU határozattal ⁽⁴⁾ felhatalmazta Spanyolországot, hogy bizonyos feltételek mellett 2012. december 31-ig korlátozza a román munkavállalók szabad hozzáférést a spanyol munkaerőpiachoz. Ez a határozat 2011. augusztus 12-én lépett hatályba.

- (3) Spanyolország 2012. december 13-án kelt levelében arra kérte a Bizottságot, hogy 2013. december 31-ig hosszabbítsa meg a 492/2011/EU rendelet 1–6. cikke alkalmazásának a román munkavállalók tekintetében való felfüggesztését.
- (4) Spanyolország azzal indokolja kérelmét, hogy továbbra is fennáll a 2011/503/EU határozat alapjául szolgáló két ok, nevezetesen: a spanyol munkaerőpiac valamennyi régiót és ágazatot érintő súlyos zavar, és a Spanyolországban tartózkodó román állampolgárok munkaerőpiaci helyzete, valamint annak kockázata, hogy a román munkavállalók korlátlan beáramlása növelné a spanyol munkaerőpiacra nehezedő nyomást.
- (5) A Spanyolország által szolgáltatott statisztikai adatok azt jelzik, hogy a gazdasági és a munkaerőpiaci helyzet 2011 közepe óta tovább romlott, ami rekordméretű munkanélküliséghez és – ezen belül – ifjúsági munkanélküliséghez vezetett, és a gazdasági előrejelzések szerint 2012-ben és 2013-ban még mindig csökken a GDP, a munkanélküliség pedig tovább nő. Spanyolország kijelenti továbbá, hogy a spanyol munkaerőpiac zavarai – amely súlyosan veszélyezteti a foglalkoztatás szintjét – általános jellegű, és nem korlátozódik egy adott régióra vagy ágazatra.
- (6) A Spanyolország által szolgáltatott további statisztikai adatok azt jelzik, hogy a Spanyolországban tartózkodó román állampolgárok száma (a román munkavállalók munkaerőpiachoz való szabad hozzáféréseinek korlátozása ellenére) folyamatosan emelkedik, és 2012 szeptemberében 913 405 volt; csökken a társadalombiztosítási járulékot fizető román állampolgárok száma; bár csökken, de viszonylag magas a munkakeresőként nyilvántartásba vett és a munkanélküli ellátásban részesülő román állampolgárok száma, és munkanélküliségi rátájuk magasabb az átlagnál. Spanyolország következtetése szerint a munkaerőpiac aktuális helyzete kihat arra, hogy az ország mennyiben képes befogadni az újonnan beáramló román munkavállalókat.
- (7) A 2005-ös csatlakozási okmány VII. melléklete 1. része 7. pontjának második albekezdése szerint egy tagállam kérheti a Bizottságot, hogy két héten belül mondja ki a 492/2011/EU rendelet 1–6. cikke alkalmazásának részben vagy egészben való felfüggesztését egy adott régióban vagy egy adott szakma tekintetében.
- (8) 2011-ben a 2011/503/EU határozat alapjául szolgáló gazdasági adatok elemzése alapján megállapítható volt, hogy Spanyolország valóban súlyos munkaerőpiaci zavarral szembesült, amelyet a következő tények jellemeztek: itt volt kiugróan a legmagasabb munkanélküliségi arány az Unióban (az Eurostat havi munkanélküliségi

⁽¹⁾ HL L 157., 2005.6.21., 203. o.

⁽²⁾ HL L 257., 1968.10.19., 2. o.

⁽³⁾ HL L 141., 2011.5.27., 1. o.

⁽⁴⁾ HL L 207., 2011.8.12., 22. o.

adatai szerint 2011 júniusában 21,0 % volt, a 9,4 %-os uniós átlaggal és az euróövezet 9,9 %-os átlagával szemben), a fiatalok körében különösen drámai volt a munkanélküliség szintje (2011 júniusában 45,7 %), valamint lassú volt a gazdasági fellendülés üteme (az Eurostat adatai szerint 2011. első negyedévében a GDP növekedése az előző negyedévhez képest csupán 0,3 % volt, míg az EU-ban és az euróövezetben ez 0,8 % volt), és a helyzetet tovább rontotta, hogy a nemzetközi pénzügyi zavar miatt Spanyolország újabb költségvetési megszorítások bevezetésére kényszerült az államháztartás konszolidációja érdekében, aminek rövid távon további kedvezőtlen hatásai lehettek a gazdasági növekedés lehetőségeire nézve. A foglalkoztatás visszaesése általános hatású volt; valamennyi régiót és a termelés valamennyi ágazatát érintette. A munkaerő-felmérések 2008. és 2010. közötti időszakra vonatkozó adatai szintén a foglalkoztatási szint általános, 9 %-os – az építőiparban pedig a 33 %-ot is elérő – visszaesését mutatták, amely valamennyi régióban tapasztalható volt, mértéke pedig a baszkföldi 6 %-tól a Valencia autonóm közösségben mért 13 %-ig terjedt.

- (9) Ezek alapján a Bizottság megítélése szerint Spanyolország bizonyította, hogy munkaerőpiacán általános jellegű, a foglalkoztatás szintjét valamennyi régióban és ágazatban súlyosan érintő zavar áll fenn, amely valószínűsíthetően a közeljövőben is fennmarad.
- (10) Ezen túlmenően a Bizottság által 2011-ben végzett az elemzés megállapította, hogy: A Spanyolországban tartózkodó román állampolgárokat súlyosan érintette a munkanélküliség, aránya körükben több mint 30 % volt (forrás: az Eurostat munkaerő-felmérésének adatai, 2011. első negyedéve). A román állampolgárok Spanyolországba való beáramlása – a gazdasági recesszió miatti valamelyes csökkenés ellenére – továbbra is jelentős mértékű, annak ellenére, hogy Spanyolországban alacsony volt a munkaerő iránti kereslet. A Spanyolországban szokásosan tartózkodó román állampolgárok száma a 2006. január 1-jei 388 000 főről 2010. január 1-jére 823 000 főre emelkedett (forrás: az Eurostat migrációs statisztikái).
- (11) A jelenleg rendelkezésre álló gazdasági adatok elemzése azt mutatja, hogy a spanyol munkaerőpiac zavarára továbbra is súlyos. A gazdasági válság Spanyolországban továbbra is nagyobb hatással lesz a foglalkoztatásra, mint más tagállamokban, és az adatok azt mutatják, hogy 2011 folyamán és 2012. első negyedévében ez a tendencia még hangsúlyosabbá vált. A munkanélküliségi ráta 2012 októberében 26,2 % körüli volt a 2011. júniusi 21,3 %-os értékkel szemben, illetve az EU 2012. októberi 10,7 %-os (és 2011. júniusi 9,5 %-os) átlagával összehasonlítva. Ezenkívül drámaian magas a fiatalok körében mért munkanélküliségi ráta, amely 2012 októberében 55,9 % volt, szemben a 23,4 %-os uniós átlaggal (forrás: az Eurostat havi munkanélküliségi adatai).
- (12) A kedvezőtlen gazdasági helyzet és az ebből adódó munkaerő-piaci zavarok valószínűleg továbbra is fennmaradnak. Az Európai Bizottság gazdasági előrejelzése szerint Spanyolország GDP-je várhatóan 2012-ben és 2013-ban is csökkenni fog (mindkét évben –1,4 %-kal), mielőtt 2014-ben kis mértékben fellendülne (+ 0,8 %-kal), míg a munkanélküliségi ráta az előrejelzések szerint 2013-ban tovább nő egészen 26,6 %-ig (2014-ben pedig 26,1 %-ra csökken). A foglalkoztatás csökkenése folyama-

tosan hátrányosan érintette az összes gazdasági ágazatot. 2011. második negyedéve és 2012. harmadik negyedéve között Spanyolországban mintegy 980 000 munkahely (vagyis 5,4 %-uk) megszűnt (forrás: az Eurostat munkaerő-felmérése). A legnagyobb visszaesés az építőiparban következett be (293 000 munkahely, vagyis 20,5 %-uk szűnt meg), de a mezőgazdaság, a feldolgozóipar és a szolgáltatóipar területén is csökkent a foglalkoztatás. A magas munkanélküliségi ráta valamennyi régiót érinti (2011-ben a baszkföldi 12,0 %-tól az andalúziai 30,4 %-ig terjedt, forrás: az Eurostat munkaerő-felmérésének adatai), tehát a munkaerő-piaci zavar nem korlátozódik egy adott régióra.

- (13) Ezek alapján a Bizottság megítélése szerint Spanyolország bizonyította, hogy munkaerőpiacán még mindig általános jellegű, a foglalkoztatás szintjét valamennyi régióban és ágazatban súlyosan érintő zavar áll fenn, amely valószínűsíthetően a közeljövőben is fennmarad.
- (14) A Bizottság elemzése azt mutatja továbbá, hogy a Spanyolországban tartózkodó román állampolgárok száma azóta is tovább növekedett, noha a korábbinál lassabb ütemben, amióta Spanyolország a román munkavállalók esetében újból bevezette a munkaerőpiachoz való hozzáférésre vonatkozó korlátozásokat: a spanyol migrációs statisztikák szerint számuk 2011. szeptember 30. (901 435 fő) és 2012. szeptember 30. (913 405 fő) között 11 970-nel (vagyis + 1,3 %-kal), míg 2010. szeptember 30. (817 460 fő) és 2011. szeptember 30. (901 435 fő) között 83 975-tel (vagyis + 10,3 %-kal) nőtt. A Spanyolországban tartózkodó román állampolgárokat továbbra is igen jelentős munkanélküliség sújtja, melynek mértéke 2012. harmadik negyedévében 36,4 % volt (forrás: az Eurostat munkaerő-felmérésének adatai).
- (15) Ezért valószínű, hogy a munkavállalók szabad mozgását szabályozó uniós jogszabályok teljes körű alkalmazása fokozná a spanyol munkaerőpiacra nehezedő nyomást, mivel a román munkavállalók korlátlan beáramlását tenné lehetővé.
- (16) Ezért a spanyol munkaerőpiac szokásos állapotának helyreállítása érdekében helyénvaló felhatalmazni Spanyolországot a román munkavállalók szabad munkaerőpiaci hozzáférése átmeneti korlátozásának fenntartására. Mivel a 2005. évi csatlakozási okmányban szereplő, a román állampolgárok szabad munkaerő-piaci hozzáféréseire vonatkozó korlátozásokat lehetővé tevő átmeneti rendelkezések – amelyeknek a védzáradék részét képezi – időbeli korlátja 2013. december 31., a felhatalmazás nem terjedhet ezen időpontra túl.
- (17) A munkaerőpiachoz való hozzáférés korlátozásai az Európai Unió működéséről szóló szerződés egyik alapelveitől, közelebbről a munkavállalók szabad mozgásának elvétől való eltérésnek minősülnek. A Bíróság kialakult ítélkezési gyakorlatának megfelelően az ilyen intézkedéseket megszorítóan kell értelmezni és alkalmazni.
- (18) A spanyol munkaerőpiac jelenlegi sajátos helyzetét figyelembe véve, valamint az esetleges szelektív korlátozásból fakadóan a régiók és ágazatok között jelentkező áthelyeződési és egyéb továbbgyűrűző hatásokat mérlegelve jelenleg helyénvaló a korlátozásokat Spanyolország teljes területén, valamennyi ágazatban továbbra is alkalmazni az alkalmazotti tevékenységekre. Az eltérés alkalmazási

köre mindazonáltal csökkenthető, amennyiben a Bizottság megbizonyosodik arról, hogy az eltérés elfogadásához vezető releváns körülmények megváltoztak, vagy pedig az eltérés hatásai az elérendő célhoz szükségesnél korlátozóbb jellegűnek bizonyulnak, különösen az egyetemi vagy annak megfelelő szintű végzettséget igénylő alkalmazotti tevékenységekre nézve.

- (19) Noha ahhoz, hogy az ezen határozat által engedélyezett korlátozások a kívánt hatást gyakorolhassák a spanyol munkaerőpiacra, jelenleg helyénvalónak minősül 2012. december 31-ig fenntartani e korlátozások hatályát, ez az időtartam azonban lerövidíthető, amennyiben a Bizottság megállapítja, hogy a határozat elfogadásához vezető releváns körülmények megváltoztak, vagy hogy a kiváltott hatások az elérendő célhoz szükségesnél korlátozóbbak.
- (20) Ennek érdekében Spanyolországban negyedévente statisztikai adatokat kell szolgáltatnia a Bizottságnak, amelyekből tevékenységi ágazat és foglalkozás szerinti bontásban megállapítható, hogy miként alakult a munkaerőpiac. Az első negyedéves jelentést 2013. március 31. előtt kell benyújtani.
- (21) A Spanyolországot a román munkavállalók spanyolországi szabad munkaerő-piaci hozzáféréseire vonatkozó korlátozások fenntartására felhatalmazó határozat bizonyos feltételekhez van kötve annak érdekében, hogy e korlátozások szigorúan a kívánt cél eléréséhez szükséges mértéken belül maradjanak.
- (22) Ezért tehát nem helyénvaló engedélyezni a korlátozások újbóli bevezetését azokra a román állampolgárokra és családtagjaikra vonatkozóan, akik 2011. július 22-én – azaz azon a napon, amelyen Spanyolország bejelentette az (1) preambulumbekzdésben említett intézkedéseket – már alkalmazásban álltak a spanyol munkaerőpiacon vagy már munkakeresőként nyilvántartásba voltak véve a spanyolországi állami foglalkoztatási szolgálatnál.
- (23) Szintén tiszteletben kell tartani a munkaerőpiachoz való hozzáférésre vonatkozó korlátozásokat szabályozó, a 2005-ös csatlakozási okmány VII. mellékletének 1. részében rögzített elveket, így a felfüggesztési záradékot és a szóban forgó melléklet 1. részének 14. pontjában említett uniós preferencia elvét.
- (24) A román munkavállalók családtagjainak spanyolországi munkavállaláshoz való jogát értelemszerűen a 2005-ös csatlakozási okmány VII. melléklete 1. részének 8. bekezdése szabályozza.
- (25) A román állampolgárok és családtagjaik spanyol munkaerőpiachoz való hozzáféréseivel kapcsolatos jogait érintően e határozat által engedélyezett korlátozások szigorúan csak e határozat alkalmazási körére vonatkoznak, és semmilyen módon nem érintik a román állampolgárokat és családtagjaikat az uniós jogszabályok alapján megillető egyéb jogokat.
- (26) A nyomon követés céljából Spanyolország számára elő kell írni, hogy, hogy tájékoztassa a Bizottságot az e határozat alapján általa tett intézkedések részleteiről,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Spanyolország felhatalmazást kap arra, hogy a 492/2011/EU rendelet 1–6. cikkét a román állampolgárok tekintetében 2013. december 31-ig az ezen határozat 2–4. cikkében meghatározott feltételek mellett felfüggeszse.

2. cikk

Ez a határozat – a 2005-ös csatlakozási okmány VII. melléklete 1. része 7. pontjának harmadik albekezdése alapján 2011. július 22-én Spanyolország által bevezetett intézkedések sérelme nélkül – nem érinti azokat a román állampolgárokat és családtagjaikat,

akik 2011. augusztus 12-én Spanyolországban alkalmazásban álltak, vagy

akik 2011. augusztus 12-én a spanyolországi állami foglalkoztatási szolgálatnál munkakeresőként nyilvántartásba voltak véve.

3. cikk

E határozat alkalmazása értelemszerűen az átmeneti intézkedésekre vonatkozóan a 2005-ös csatlakozási okmány VII. mellékletének 1. részében rögzített feltételekhez kötött.

4. cikk

Spanyolország megtesz minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy szorosan nyomon kövesse a munkaerőpiac alakulását. Negyedévenként statisztikai adatokat szolgáltat a Bizottságnak, amelyek tevékenységi ágazat és foglalkozás szerinti lebontásban tanúskodnak a munkaerőpiac alakulásáról. Az első negyedéves jelentést 2013. március 31. előtt kell benyújtani.

A munkaerőpiac jelentős változása esetén Spanyolország késedelem nélkül a Bizottság és a tagállamok rendelkezésére bocsátja a bizottsági határozatra irányuló kéréséhez általa ismertett releváns körülményekre vonatkozó legfrissebb információkat, mely kéréssel összefüggésben e határozat meghozatalára sor kerül.

5. cikk

E határozat módosítható vagy hatályon kívül helyezhető az elfogadásához vezető, a 4. cikkben említett releváns körülmények megváltozása esetén, vagy akkor, ha hatásai az elérendő cél megvalósításához szükségesnél korlátozóbbnak bizonyulnak.

6. cikk

Spanyolország a határozat kézhezvételétől számított két hónapon belül tájékoztatja a Bizottságot a határozat alapján általa hozott intézkedések részleteiről.

7. cikk

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2012. december 20-án.

a Bizottság részéről

az elnök

José Manuel BARROSO